

čali napili v Ptuj v različnih krčmah, pili so posebno mnogo žganja. Radi neke malenkosti prišlo je do pretepa. Ker ni bilo drugih prič, ni se moglo natančno dokazati, kateri je bil prav za prav kriv uboja. Sodnija je obsodila vse štiri obdolžence in sicer je dobil Osvald Štrafela 18 mesecev težke, poostrene ječe, Andreas Levičnik iz Markovec 15 mesecev, Ignac Levičnik in Andreas Levičnik (iz Zabovc) vsaki 4 mesece. Vsi ti so strastni žganjepivci, klerikalci in pristaši mariborškega „Slovenskega Gospodarja.“ „Gospodar“, to imaš sadje tvoje hujskarije, tvojega širjanja „ljudske omike!“

**Požarno društvo v konkurzu.** Kakor se nam poroča iz Krajncice pri Sv. Juriju ob juž. železnici, je zabredla tamošnja prostovoljna požarna bramba v konkurz. To društvo je stalo svoj čas, dokler je imelo nemški komando na prav močnih nogah. Toda začeli so za nje „skrbeti“ klerikalci in celjski prvaki. Ti so seveda poskrbeli najprvič za slovensko komando in za to, da so se iz društva vsi tisti odstranili, katerim ni bilo za mednarodno hujskarijo. Uspeh nadaljnjega njihovega oskrbovanja se je pokazal prav sijajno v zadnjih dneh. Vso orodje in vse priprave, sploh vse, kar je društvo imelo, se je pred kratkim dražbenim potom moralo prodati. Prebivalstvo iz Krajncice naj se zahvali celjskim prvakom za to, da sedaj nima več požarnega društva.

**Umrli je** dne 28. p. m. na Bregu pri Ptuj v veleposestnik gospod Franc Leskoschegg, star še le komaj 41 let. Umrli si je bil pred kratkim poškodoval svojo roko, a vendar pa je bila rana že skoraj popolnoma zacelila. Nekega dne pa je hotel njegov hlapec gnati iz hleva žrebca. Ker ga ni mogel ukrotiti, priskočil mu je g. Leskoschegg na pomoč. Čeprav je bil g. Leskoschegg velikanske telesne moči, vendar tudi on ni mogel žrebca ukrotiti. Kakor besna je skočila žival na njega in mu je vlomila ravno bolano roko. Rana na roki se je vnela in ker si g. Leskoschegg ni pustil odrezati roke, misleč, da bode drugače ozdravel, moral je umreti, zares prerane smrti. V nedeljo, dne 30. p. m. vršil se je njegov pogreb, katerega se je vdeležila ogromna množica ljudi. Prerano umrli bil je jako ljubeznjiv mož, in navdušen naprednjak. Napram prijateljem bil je velikodušen in požrtvovalen, kakor malo kedo. Nemila usoda ga je zadela zares v veliko škodo naprednjaštva. Naj mu bode zemljica lahka!

**Jako delaven župan.** Planina (Montpreis) bode od 1. januarja 1906 naprej fara za sebe, ravno tako bode dobila v kratkem vodovod. Obojno je dosegel s svojo izvanredno delavnostjo tamošnji naprednjaški župan gospod Ludovik Schescherko. Občna želja prebivalcev iz Planine je, da bi se posrečilo temu delavnemu in spoštovanemu županu doseči, da bi dobila Planina okrajno sodnijo, kar je zares tudi silno potrebno, saj morajo na primer kmetje iz Dobja skoraj celi dan potovati, poprej ko pridejo pred sodnika. Vrlemu županu kličemo mi: „Le tako naprej v čast naprednjaštva!“

**Poduk v nemškem jeziku želijo.** Iz Huma pri

Ormožu se nam piše od par naprednjaških mož, so sklenuli tamošnji kmetje zahtevati odločno v razredu poduk v nemškem jeziku. Med drugim piše tako le: „Nam se je pred kakimi 30 leti, ko smo miru živeli, mnogo boljše godilo. Sedaj pa, ko se raztrosilo med nas sovražstvo, posebno proti nemškemu narodu, ne pride k nam več nobeden nemški kupec, kar je za nas velika škoda, zakaj naši pridohtarčki in farji nam ne odkupijo ničesar. A sihmal mora postati pri nas drugače. Mi čisto ne potrebujemo tega hujskanja proti Nemcem, pa vili se bomo na lastne noge, naši otroci pa morajo znati nemški, tako, kakor so se hujskali učili nemškega jezika in si z njim pridobili blaginjo in kruh!“ Zares to pismo nas je razveselilo in to je bolj, ker prihaja iz kraja, kateri je obdan okoli od klerikalnih sovražnikov. Vrli, trezno in leči možje, le tako naprej! Ako hočete, da se bode tem preje dovolil nemški poduk, skličite se in sklenite v njih, da odločno zahtevate ta poduk. Tihi sklep pa pošljite na c. kr. okrajno glavarstvo, katero mora takoj Vaši želji ustreči. Bog daj, da se tudi v drugih krajih začelo tako lepo vedeti, kakor na Humu pri Ormožu!

**Fara brez duhovnika.** Kakor se nam poroča, zapustil župnik v Stopercih svojo faro, ker se mu ponudila boljša fara, namreč Marija v Puščavi. Sedaj je sedaj brez duhovnika, cerkev toraj brez Najsvetjšega. Seveda se ne zmajnka takih tepcev, ki živijo tamošnje naprednjake, češ ti so krivi, da sedaj fara brez duhovnika. „Štajerc je temu kriv, tako vpijejo drugi. To je grozno nespametno! morda „Štajerc“ in naprednjaki imajo na skrbi, dobi vsaka fara o pravem času duhovnika, ako njen duhovnik zapusti in se preseli na boljšo faro. Ker je ljudstvo jako razburjeno, priporočamo t. potom častitemu gospodu dekanu v Rogacu, naj se skrbi, da bode fara prej ko slej dobila duhovnika, se bodejo duhovi pomirili.

**Toča v Halozah.** Dne 9. t. m. popoldan se v gornjih Halozah vsula toča in je poklestila vinograde in polja popolnoma. Uboge Haloze!

## Dopisi.

**Dobje pri Planini.** Župnikova „gšeftfürerca“ še s tem, da jo je „Štajerc“ pokrtačil, baha. To najbrž radi tega, ker ji je všeč, da zdaj tudi ljudje vedo, da si ona in župnik Vurkelc nista — kar ta župnik ni hotel priznati. To je tudi nekoč sama nekako potrdila, ko je ustila dobesedno sledeče: „Kdor našega gospoda dekana nega pastirja razžali, ta razžali mene!“ To zares prav radi verjamemo, ker vemo, da sta se v Gornjemgradu rada — videla, še več, takoj, ko kupil župnik tukaj hišo, že je bila Malika tu. Dobju v novi štacuni. In tako silo je imela pri sebi, da še niti svojemu gospodarju, pri kateri je bila do tedaj v najemu, ni imela časa povedati kam da gre. In ko se je govorilo, da misli župnik oditi na drugo faro, je hitro bila ona tudi tam,

pregleda, če bi se ne dal tam začeti kak „gšeft“. Župnik pa jej je za to tudi hvaležen. Na vse kriplje prizadeva goniti ljudi k njej v štacuno in jih s tem odganjati drugim, poštenim štacunarjem. A drugače pa postopa župnik z organisti. V petih letih Vurkelčevega tukajšnjega gospodarstva so bili že štirje tukaj, vmes pa še je poteklo več mesecev, ko ni bilo nobenega. Nad vsakim se zdira, da je strahota, a vseč pa mu je na videz le tisti, ki zna prav pošteno lagati in — obrekovati. V svoji pravi poboli pokazal se je pa Vurkelc lani. Skoraj pol leta je bil tukaj organist, ki je v občno zadovoljstvo upravljal svoj posel. Mož je umrl in po njegovi smrti je oskrbovala njegova žena petje in mežuarijo. Na zimo je uboga vdova poslala dva moža, da bi pobrala za njo običajno bero. Sirota s svojimi šestimi otročiči že ni imela česar jesti. Župnik to izve, postavi pobirače in prepove iti po beri. Vdova se pobe in gre k cekmoštiu, naj bi ji ta naložil otroke, da jih zapelje k bratu. Tega pa župnik vendar ni pripustil, ker se je bal, da bi otroci v hudi zimi na rozu znali zboleti. Za to seveda mu ni bilo, če bi od lakote pomrli! Naposled je župnik vendar dovolil iti po beri, toda naročil je, naj se za mežnarjevo družino pobira samo fižol, seveda, ker bi drugače za župnika ostalo premalo pšenice. Toraj uboga mežnarjeva vdova s šestimi otročiči bi ne smela iti po zasluženi beri, sit župnik pa pobira vsak čas že plačano bero, razven tega pa še si pusti od ljudi plačati vsaki najmanjši pot, ki ga stori za svoje farane. In ravno ti le imajo več dolgov, kakor slame na strehi! Toda kaj briga to župnika? „Le dajte, le dajte s tem si bodeite zaslužili nebesa!“ Kaj bi pa bilo, ko bi si župnik sam hotel na ta način služiti sveta nebesa?

**Iz Kalobja pri Celju.** Celjska žaba po imenu „Domovina“ piše z dne 14. p. m. med drugim sledeče:

**Št. Jur ob juž. železnici.** V naši sosedni župniji na Kalobji je močno razširjen ptujski „Štajerc“; slišal sem, da ga je čez 20 iztisov. Razširja ga ondotni obč. tajnik Franc Dobovišek in trgovec Grasseli. Drugih časopisov je pa tam prav malo. Ljudstvo je v narodnem oziru strašno zaspano. . . . . Jako koristen in nujno potreben bi bil večji političen shod, na katerem nam bi poslanci malo razjasnili položaj in oteli narod zmot, v katere jih pelje „ptujska krota.“

Mi Kalobčani prosimo, da priobčiš dragi nam „Štajerc“, na ta dopis sledeči naš odgovor. Prvič je debela laž, da bi se bil vposlal ta dopis od Sv. Jurja ob juž. železnici, temveč je resnično, da ga je sestavil s svojo zabito klerikalno bučo neki dopisun celjske žabe iz Kalobja, kateri nam je prav dobro znan. Da je pri nas razširjen „Štajerc“, to je znamenje za to, da se je začelo med nami daniti, da se potezujemo za napredek. Ako bi širila občinski tajnik gospod Franc Dobovišek, kateri že slušbuje vestno veliko let med nami in gospod trgovec Grasseli zares „Štajerca“, potem bi njima morali biti za to samo hvaležni. Ta dva gospoda pa se ne moreta pečati z razširjevanjem našega „Štajerca“, ker sta itak preobložena s skrbmi in z delom. Napadata pa se v celjski žabi najbolj radi tega, ker ne širita klerikal-

nih časopisov. Tako je dobil, kakor smo slišali v mesecu februarju naš občinski tajnik gospod Dobovišek iz pošte od Sv. Jurija ob južni železnici več klerikalnih časopisov, kakor so „Gospodar“, „Naš Dom“, kranjska cunjia in „Domovina“. Ker je občinski tajnik poštenjak in ker ni hotel brati neumnostij priobčenih v teh listih, vrgel je imenovane liste v peč, ker bi bili celo v stranišču nevarni. Zato se seveda napada sedaj v teh listih. Kar pa se tiče zadnjega stavka gori deloma priobčenega dopisa celjske žabe, je ta zares že skrajno neumen. Potreben da bi bil za nas kaki večji političen shod? Čemu le neki? Morda za to, da bi nam skalil mir, v katerem smo do sedaj živeli? Le naj nam pridejo prvaki ali pa njih črni bratci s kakim političnim shodom! Nagnali jih bomo, kakor pse, ker hočemo složno in mirno živeti, kakor do sedaj. Dopisunu pa svetujemo, naj pometa raji smetje pred svojim pragom, ker tam ga je dovolj. Najboljši odgovor na to izzivanje pa bode ta, da bomo od sihmal čitali še bolj temeljito tebe dragi nam „Štajerc“ in se bomo naročevali na tebe še bolj pridno, kakor do sedaj. Vsaki izmed nas naročnikov bode priskrbel še novega naročnika, naj se potem napenja celjska žaba tako, da bode počila, kakor tista v basni, ki je hotela biti volu enaka. Da nismo zaspani, kakor nas nazivlje dopisun celjske žabe, to ve vsakdor, dokaže pa to najbolj naše navdušenje za „Štajerca“, zakaj neovržena resnica je, da veje tam, kjer se ljudstvo navdušuje za ta list duh prostosti in svobode, duh napredka! Ljudstvo pa, katero se je začelo brigati za svojo duševno prostost, za svoj napredek, tako ljudstvo gotovo ni zaspano. Toraj pa le berimo „Štajerca“, naročujmo ga, zakaj to je le edino v naš korist in v korist našega bodočega roda.

Naprednjaki iz Kalobja.

**Od sv. Urbana pri Ptuj.** Dne 30. aprila t. l. smo imeli tukaj novo sveto mešo ali primicijo. Daroval jo je gospod Potočnik Franc iz reda sv. Frančiška. Od vseh strani je prišlo veliko ljudstva, da bi se vdeležili nove daritve. Pridigoval je častiti gospod prošt iz Ptuja. Da, to je pridigar, da je malo takih! Vse, staro in mlado se je radovalo in veselilo lepih in podučljivih besed pridigarja. Gospod prošt je omenil med drugim tudi, kako srečen je duhovnik, kateri se ne meša v strankarski boj! Da, zares Ptujčanom se mora častitati, da imajo tako ljubeznjivega in spoštovanja vrednega, miroljubnega gospoda kot dušnega pastirja. Oh, kako drugačni so naši gospodje. Ljubi Bog naj ohrani milostljivega gospoda prošta Ptujčanom in celi ptujski dekaniji še mnoga leta prav zdravega in čvrstega!

**Od sv. Jurija v Slov. gor.** Dragi „Štajerc“, zopet te prosimo, da nam priobčiš ta le dopis, da bode svet zvedel kako žalostno se nam godi. Ob času več kakor 30 let tukaj bivajočega in zdaj že pokojnega častitega gospoda župnika Rantaša ni bilo kaj takšnega slišati v naši fari kakor dandanes. Mi farani smo mirno živeli, tudi ob času kakih volitev ni bilo

slišati o nikaki agitaciji med nami, dandanes je seveda vse drugače! Že več mesecev pred kakšno volitvo se napadajo osebe naprednjaškega mišljenja na nesramotne in nespodobne načine v smrdljivi kranjski cunji in to le radi tega, da bi si klerikalci pridobili za prihodnje volitve par glasov. Temu je kriva samo farška hujskarija, katero pa ti hočemo pri priložnosti bolj natanko opisati. Danes pribijemo javno samo to, da se mi naprednjaki nočemo in ne bomo pustili nadalje voditi za nase, ne, prišlo bode kmalu do skrajnosti. Toraj pa klerikalci na svidenje!

**Sv. Miklavž pri Ormožu.** Farška nestrpnost nima konca in ne kraja. Pri nas je dosegla že zares vrhunec. Za časa velikonočne spovedi je moral skoraj vsaki, kateri bere „Štajerca“, našemu župniku in kaplanu v spovednici trdno obljubiti, da bode ta list opustil in da ga ne bode več čital, drugače ni dobil odveze. Ja, to pa je že zares preveč! Ali župnik in kaplan ne verjameta, da je v bližini namreč v sveti hostiji, Tisti pričujoč, kateri vse vidi in vse vé? Ako verjameta, kako se potem drzneta baviti se na tem svetem mestu s politiko? Ako pa ne ne verjameta, kdo jima potem daje pogum, stopiti vsaki dan pred oltar? Iz naše prižnice (kancelna) se sliši večkrat, da tista hiša, v kateri se čita „Štajerc“, ni kristjanska hiša. To je stara pesem, tudi stara oslarija! Zakaj, „Štajerc“ ni bil nikdar proti naši sveti veri. Sploh pa bi po tem takem moral biti naš farovž najbolj nekristjanska hiša, zakaj v njem se, kar je dokazano, prebira najbolj temeljito „Štajerc“. Ali naj povemo, kateri „Štajerčev“ naročnik mora takoj, ko dobi „Štajerca“, zanesti svoj list v farovž? Župnik Meško, primi se za nos in pomisli, da nimaš nikake pravice braniti nam čitanja lista, katerega sam kaj radovedno in temeljito prebiraš. Ti kaplan Bratušek pa, ti pa bi moral celo o „Štajercu“ molčati kakor grob, drugače se ti kaj lahko pripeti, da bodeš v njem prav pošteno „pobiksan.“ Bratušek, ti misliš, da nam ni znano, da imaš ti prav debelo znanje z učiteljico, „lepo“ Ančiko? Ja, veš ljubi „Štajerc“, da je kaplan Bratušek nekoč prijel gospico učiteljico za roko in jej rekel: „Gospica, kako se počutite danes, kako vam danes bije vaša žila?“ Na to mu je odgovorila učiteljica tako le: „Dobro, mo j gospod kaplan, jaz sem sanjala celo noč od vas!“ — Kaj le neki pomeni to? Toda o tem in o daljnem danes hočemo molčati, ker upamo, da Bratušek ne bode več zmerjal (šinfal) „Štajerca“ ne v spovednici, ne na kancelnu, ne v krčmi, tudi ne pri — učiteljici. Župniku Meško-tu pa zamašimo pri priložnosti usta na sličen, izdaten način! Toraj za danes dovolj, prihodnjič več. Več faranov.

(Opomba uredništva: Kdor zmerja naš list in brani, da bi ga drugi čitali, a sam pa ga na tistem temeljito čita, je — tepec!)

**Sv. Vid pri Ptuj.** Pred kratkim vršile so se pri nas občinske volitve. Čudno, še nikdar ni bil naš duhovni oče in župnik Brdnik tako delaven, kakor za časa teh volitev. Naš farovž je agitiral na vse kriplje, a mi farani nismo pričakovali od te agitacije ničesar dobrega. Že prvo večer je letal župnik po

Pobrežah in zganjal volilce v neko tamošnjo krčmo. Prešnja leta je opravljal ta posel sedajni far „grajzlar“ — a letos mu ga je prevzel župnik. Župnikova delavnost zdela se nam je tembolj čudna, ker župnik ni eden izmed tistih, kateremu bi delo posebno dišalo. Namesto pridig prebira navadno pastirski list, da, niti na praznik sv. Jožefa in praznik čiste Marije Device ni pridigoval. O župnikovem tamošnjem nauku pri nas ni sluha ne duha, ali nam je potem čuditi, da se množi pri nas vedno več število nezakonskih otrok? Vrhunec župnikove brzižnosti napram naši fari pa smo imeli priložnost opazovati o veliki noči. Ko je bilo treba iti blagoslavljat kruha in mesa — odpeljal se je župnik. Šel ni niti kam. In cele velikonočne praznike nismo videli. Precej po praznikih pa se je zopet vrnil. Toda glej, ni si upal, da bi se bil peljal na ravnost po ulici, ne, peljal se je zadi okoli hiš in do tako skrivoma vrnil v farovž. Kakor smo zvedeli, bil je neki v Vurbergu in je prosil tamošnjega župnika, da sme ostati čez praznike pri njem. Neki takega župnika pa zares nima nobena fara, ki bi ste ravno za časa tako velikih praznikov zapustil. Vse do čast našemu staremu župniku v pokoju in našem ob kaplanu, katera sta si prizadevala na vso moč, da sta opravila te dni tudi tisto delo, katero bi bil imel opraviti župnik. Pa naj nam pride župnik pko zbirco, videl bode, kaj se bode njegovim berihonda pripetilo. Andraš, idi v kloster, za faro itak ne mara raz fara pa ne za tebe. Pa idi prihodnjič v Vurbergo zbirce pobirat. Dragi „Štajerc“, to smo ti poročali in te prosimo, da nam svetuješ, kaj nam je za stogotriti, da se rešimo župnika, ki tako z nami postopaga.

Več faranov. bla

(Opomba uredništva: Naznanite celo zadevo pismeno naš konventu minoritov v Gracu in na Dunaju in če ta dva ne ustrezeta Vaši želji, knezoškofu v Mariboru. Ako obojno ne bode ničesar pomagalo, pridite v uredništvo.)

## Razne stvari.

**Cerkvene pristojbine,** knjige, v katerih je natanko predpisano, koliko se sme računati od farovža za kako cerkveno opravilo, dobe se skoraj vsaki knjigarni. Naše upravništvo jih ne sme prodajati, pač pa rado naznani na vprašanja, kje se dobijo. Treba je priložiti za odgovor znamko (marko) ali pa dopisnico.

**Še o mrtvih lažejo** in mečejo po njih blato ti klerikalni hinavci. Kakor smo poročali, se je na Dunaju pred kratkim zavoljo bolezni na živcih ustrelil državni poslanec ptujski, mariborski i. t. d. gospod Wolffhard, jako zaslužen mož. Sedaj po njegovi smrti, raztrosili so klerikalci v svet, da se je ustrelil radi gmotnega denarnega položaja, zavoljo katerega bi bil imel opraviti najbrž celo z kazensko sodnijo. Zopet debela, nesramna laž in to o — m r t v e m, velezasluženem možu, seveda ker je bil naprednjaškega mišljenja. Še le kratek čas pred smrtjo dobil z